

Петінова Оксана Борисівна

*Кандидат філософських наук,
доцент кафедри філософії та соціології
Південноукраїнського національного
педагогічного університету імені К.Д.Ушинського*

ЯКІСТЬ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ РИНКОВОГО СУСПІЛЬСТВА

У сучасному світі освіта – складне і багатоманітне суспільне явище, сфера передачі, освоєння і переробки знань та соціального досвіду. Освіта інтегрує різні види навчальної і виховної діяльності, їх зміст в єдину систему, орієнтує їх на соціальне замовлення, на соціальні потреби суспільства. Серед соціальних інститутів суспільства освіта займає одну з провідних позицій. До питань освіти звертались різні вчені, опираючись на різні системи поглядів та цінностей, що нерозривно пов'язані з економічною ситуацією в країні. Серед них можна назвати такі імена як Кавалеров А.І., Мисик І.Г., Ніколаєнко С.М., Єрмола А.М., Москалець Л.Г., Суджик О.Р. та ряд інших. Кожен з них звертався до окремих аспектів освітньої проблематики та вніс вагомий доробок у розробку даного питання.

Сучасна професійна освіта як невід'ємна складова частина переважно екстенсивного розвитку економіки і техніки, в період невідповідності зростаючих вимог рівню професійної компетентності робітників та якості загальноосвітньої та професійної підготовки, характеризується відставанням змісту освіти від розвитку науково-технічного прогресу.

В умовах сьогодення вищим навчальним закладам потрібно вчитися прогнозувати попит на фахівців того або іншого профілю на п'ять-десять років уперед і відповідати на нього змінами в навчальних планах і програмах. Метою Європи є досягнення найбільш динамічної у світі економіки (Лісабонська Стратегія), заснованої на знаннях стратегії. Лісабонська стратегія (*Lisbon Strategy*) — нова стратегічна мета Європейського Союзу, спрямована на підвищення його глобальної конкурентоспроможності через економічне оновлення та поліпшення в соціальній сфері й охороні довкілля. Європейська Рада в Лісабоні в березні 2000 року визначила для Європейського Союзу завдання на наступне десятиліття: стати найконкурентоспроможнішою та найдинамічнішою у світі економікою, що базується на знаннях, здатна до постійного зростання, забезпечує робочі місця та сприяє соціальному гуртуванню [1].

Менеджмент якості ґрунтується на концепції, в якій йдеться про застосування принципів моделі ділової досконалості European Foundation for Quality Management (EFQM) та вимог міжнародних стандартів ISO серії 9000. Досвід використання загального управління якістю (Total Quality Management – TQM) в інших країнах показує, що кожний навчальний заклад повинен мати своїх «замовників» і «постачальників» та забезпечувати їх широким спектром освітніх послуг. Якість вищої освіти є основою створення європейського простору вищої освіти (ENQA – найбільш авторитетна європейська організація, що є основним органом, який координує роботу зі створення системи гарантії якості вищої освіти в рамках Болонського процесу). Так, Європейська асоціація гарантії якості вищої освіти (*European Association for Quality Assurance in Higher Education, ENQA*) — некомерційна організація, що здійснює незалежний контроль навчальних закладів. Вона була заснована в 2000 році в Хельсінкі країнами-учасниками Болонської угоди. Членство в асоціації відкрите для всіх агентств контролю якості освіти в країнах, що підписали Болонську декларацію. Очолює цю організацію президент, який звітує перед Радою директорів [2].

Однією з умов ринкової конкурентоздатності результатів діяльності вищого навчального закладу є наявність системи якості, що відповідає загальноновизнаним вимогам. Філософія освіти розкриває суперечності у розвитку системи освіти і її вдосконалення, окреслює шляхи їх вирішення. В сучасних умовах в Україні усвідомлюється необхідність кардинальних змін, необхідних в суспільстві, що вимагають не лише адаптації або модернізації гуманітарної освіти. Вища школа має випереджати зміни, що відбуваються, готувати студентів до праці і життя в суспільстві, формувати демократичне суспільство.

Література:

1. Lisbon Strategy [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki>
2. Европейская ассоциация гарантии качества высшего образования [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.wikipedia.org/wiki/ENQA>